



# Monitoring in Natuurgebied de Maashorst

Jos van der Wijst

3 november 2026

Stichting natuurorganisaties
De Maashorst

# Stichting natuurorganisaties
# De Maashorst

- IVN Uden
- IVN afdeling Bernheze
- IVN afdeling Oss
- Stichting Natuur & Milieu Landerd
- Vogelwacht Uden eo
- Stichting Dassenwerkgroep Brabant
- Stichting landschapsbeheer Oss
- Vrijwillig Landschapsbeheer Maashorst
- Maashorstrangers

Dassenwerkgroep Brabant

Landschapsbeheer Oss

Vrijwillig Landschapsbeheer Uden

Vogelwacht Uden
Meer dan alleen vogels kijken

IVN

## De Maashorstrangers; 50 vrijwilligers die zich inzetten voor de grote grazers



**rastercontrole, kuddecontrole, wisentexcursies, aanspreekpunt en ondersteuning beheerders**

Stichting natuurorganisaties
De Maashorst

# DE MAASHORST

## WELKOM IN HET LEEFGEBIED VAN ONZE GROTE GRAZERS

### BEREID JE BEZOEK VOOR MET BEHULP VAN DEZE KAART VAN HET BEGRAZINGSGEBIED EN HOUD JE AAN DE VOLGENDE REGELS

- Houd 50 meter afstand
- Doorkruis de kuddes niet
- Voer en aai de dieren niet
- Laat de dieren met rust
- Houd de hond aan de lijn
- Verboden om selfies te maken met een grazer
- Laat moeder en kalf met rust

**art. 461 W.v.S. Betreden op eigen risico.**

### PER ONGELUK TE DICHTBIJ?

Neem rustig weer afstand. Lopen de grote grazers bij of op het pad, wacht tot ze voorbij zijn of ga met een grote boog om ze heen. Vlaggen is verboden, omdat dieren daar bruusk en zijdelings op reageren.

Meer informatie over de begrazing vind je op **allemaalmaashorst.nl**. Meer informatie over parkeren, horeca, excursies en activiteiten vind je op **bezoekdemaashorst.nl**

### ZO HERKEN JE EEN TAUROS DIE ONRUSTIG OF NERVEUS IS

- Zich grootmaken
- Schuddebollen met de kop
- Staren met gestrekte nek en oren naar voren
- Stampen met de voorpoten

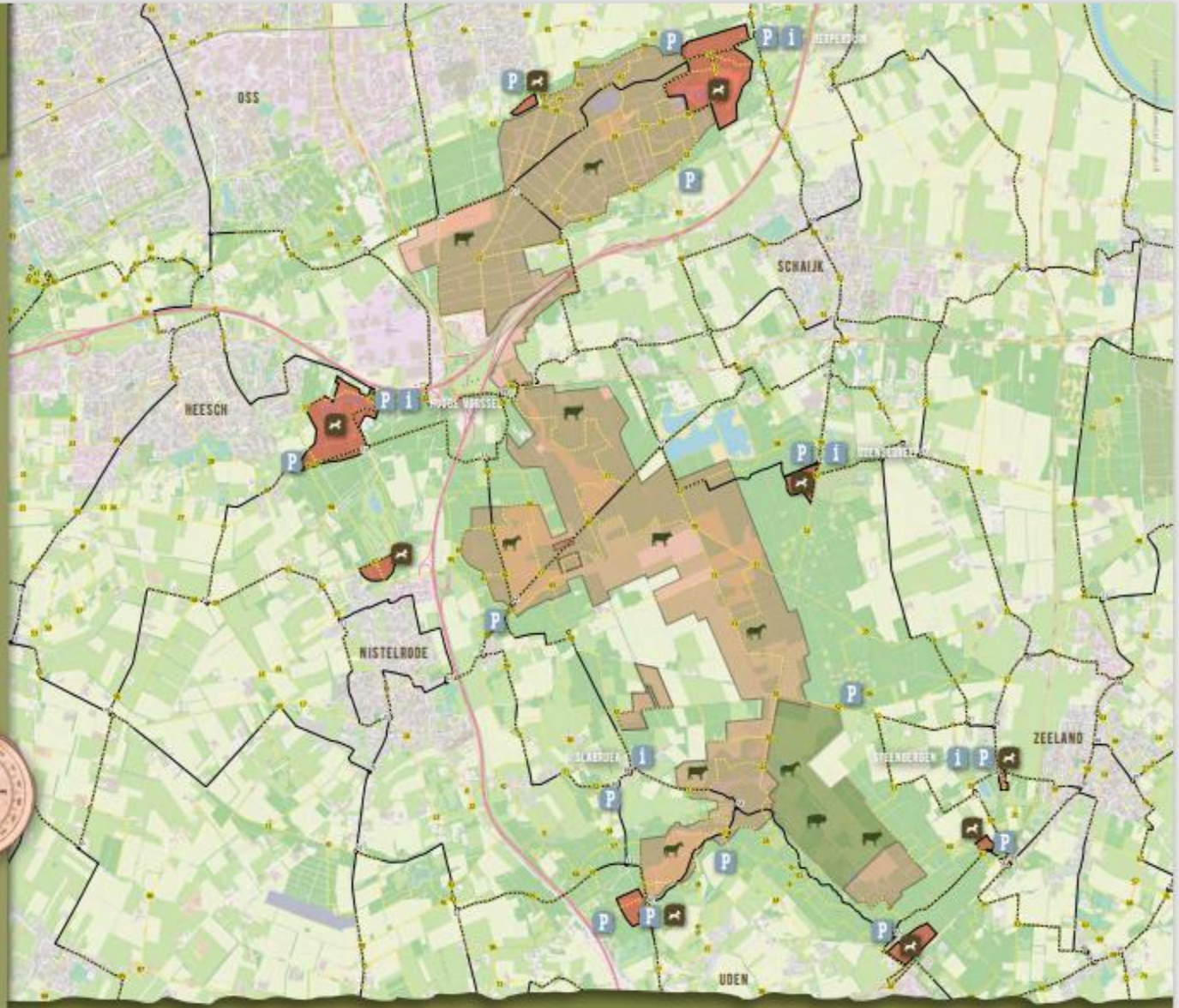
### MELDINGEN OVER KUDDE OF RASTER

FREE Nature Kuddebeheer,
tel. 06 - 2901 5721 (24/7 bereikbaar)

### LEGENDA

- Wisent
- Taurus
- Exmoorpony
- Parkeerplaats
- Informatiepunt
- Fietsknooppunt
- Wandelknooppunt
- Fietsknooppuntroute
- Wandelknooppuntroute
- Hondenlosloopgebied
- Afgesloten weergebied Wisent
- Begrazingsgebied

2 km




HET OERGEBIED IN BRABANT.NL





# Monitoringspartijen in de Maashorst

DE MAASHORST

Stichting natuurorganisaties De Maashorst

staatsbosbeheer

ARK NATUUR ONTWIKKELING

FREE

GRAZE LANDS REWILDING

Bosgroep

maashorst

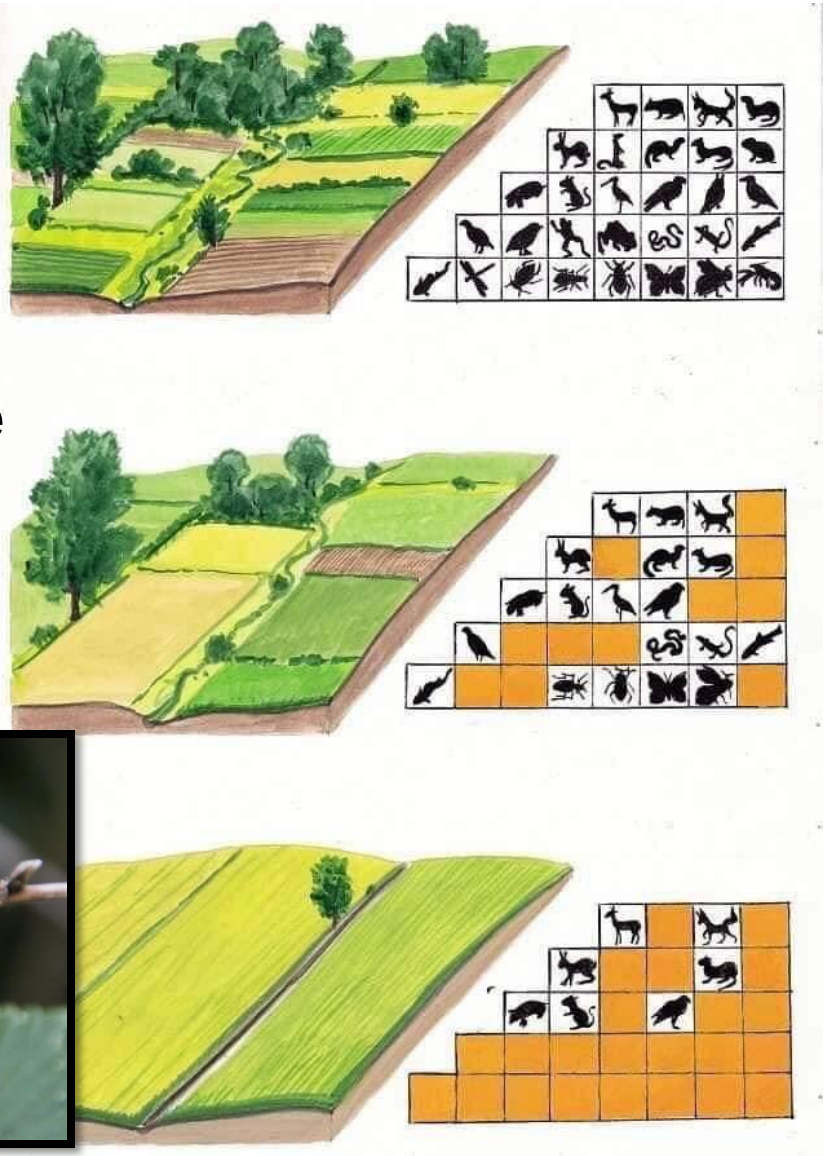
De Vlinderstichting

# Monitoring: waar doen we het voor

- Kennis vergroten
- Kennis delen
- Behoud biodiversiteit
- Adviseren over beheer
- Verkrijgen gebiedssubsidie

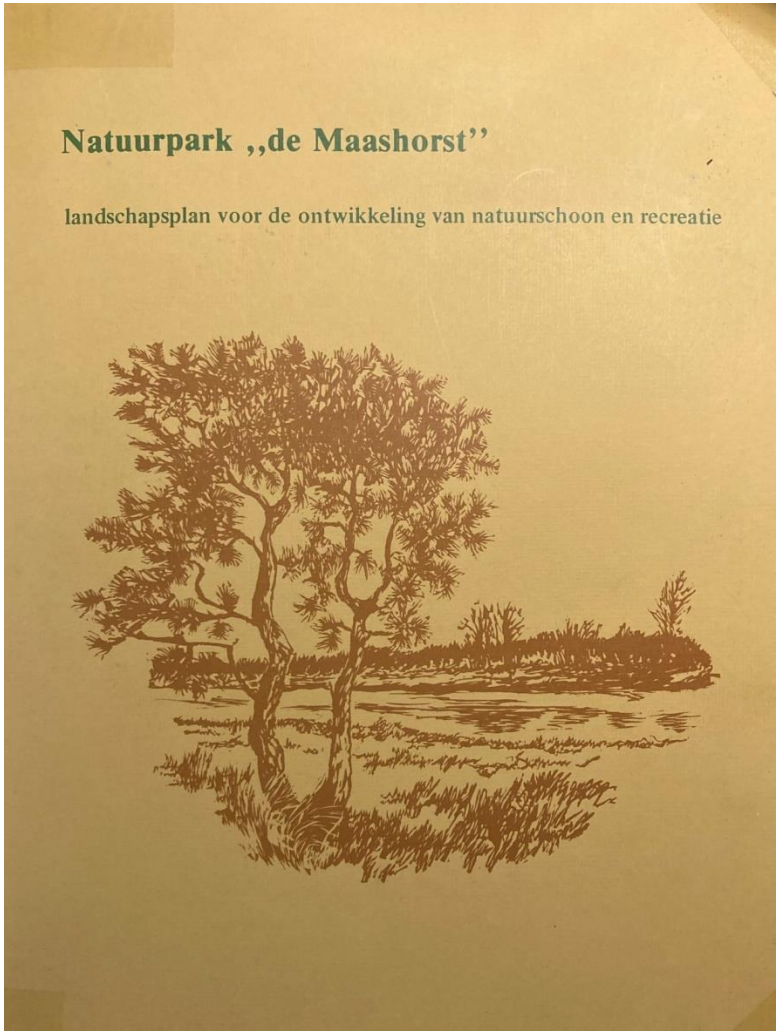


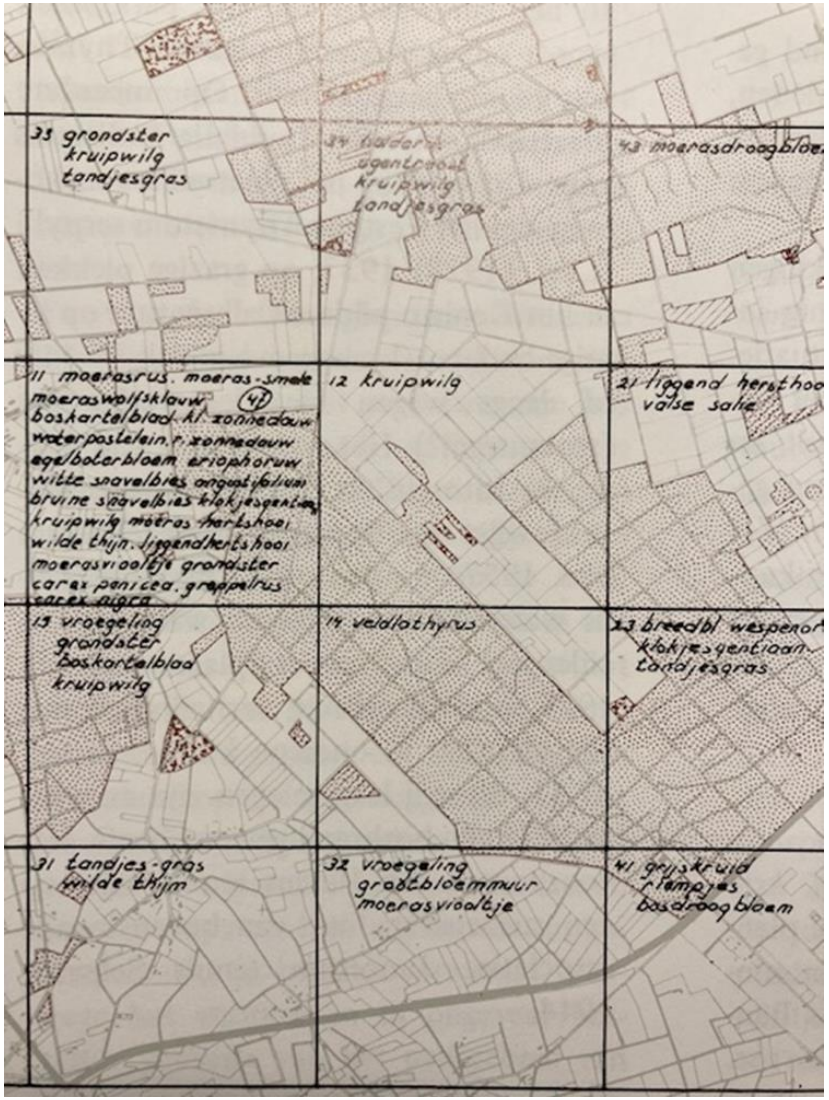





2005

# Hoe het begon, Hendrikx 1977

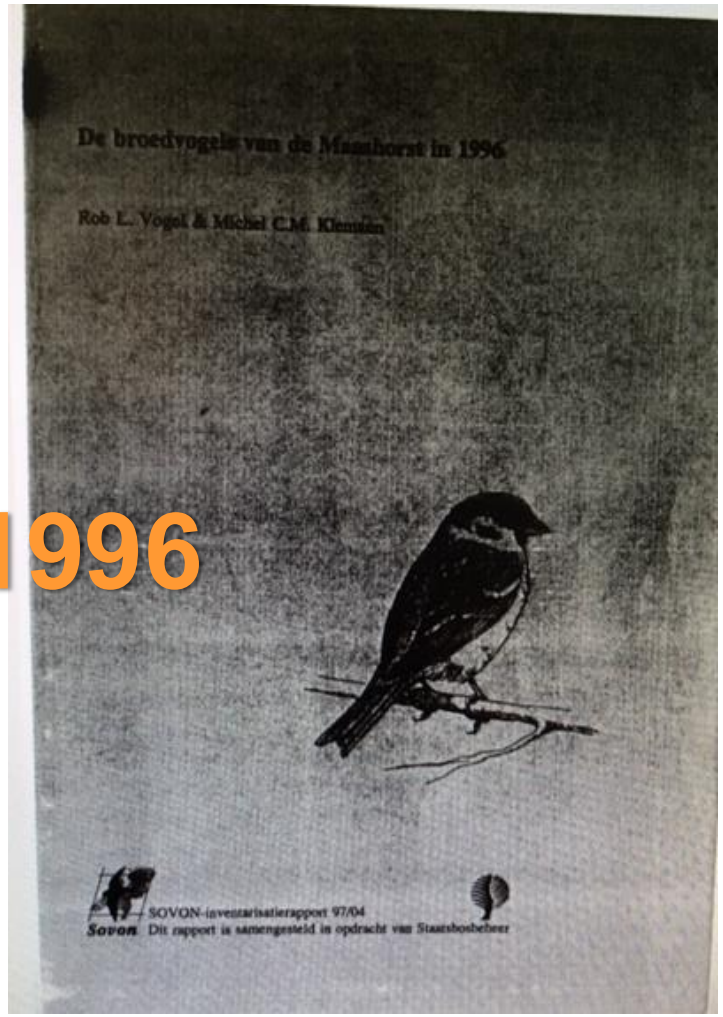


# Uit Hendrikx 1977

- Buizerd; broedde in 1971, zeker in 1972 (resultaat onbekend), 1974: resultaat: 2 jongen, 1975: broedsel door zwarte kraai vernietigd
- “in de Maashorst zijn als wintergasten aangetroffen: Rode en Zwarte wouw, Wespendief en Ruigpootbuizerd”….
- “In 1971 werd door Boers, Hooghiem en Vredeveld de kwartel nog gemeld”
- Rond 1971 werden door Van Boekel (faunabeheerder) waarnemingen gemeld van het Korhoen
- Andere waarnemingen begin jaren 70: Sprinkhaanrietzanger, zwartkoptuinfluiter…, Grauwe Klauwier
- 1977: zandhagedis
- 1977: “in de jaren “60” kwam de heidekikker nog voor rond Slabroek, maar deze soort lijkt sedertdien verdwenen te zijn”

# Vogelwacht ook vroeg  begonnen




1996



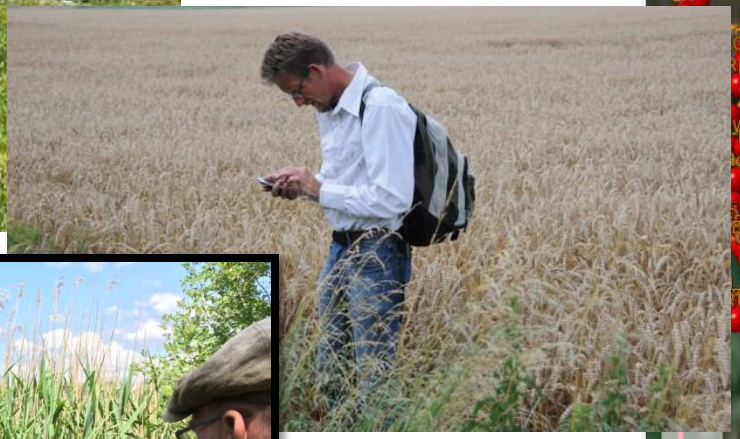

2002

# Grote ronde 2011

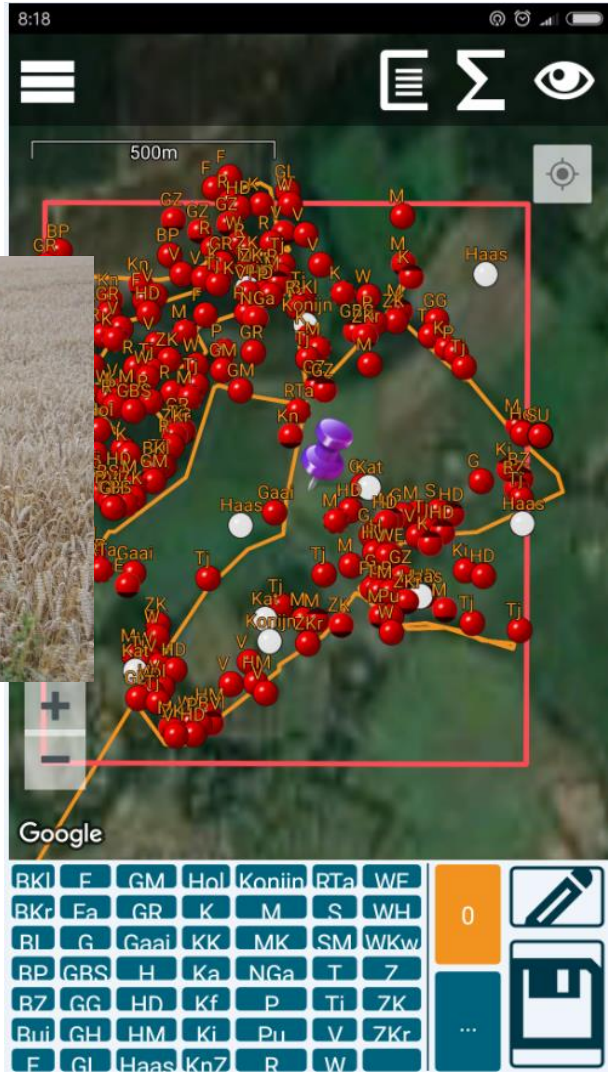


# Tijden veranderen

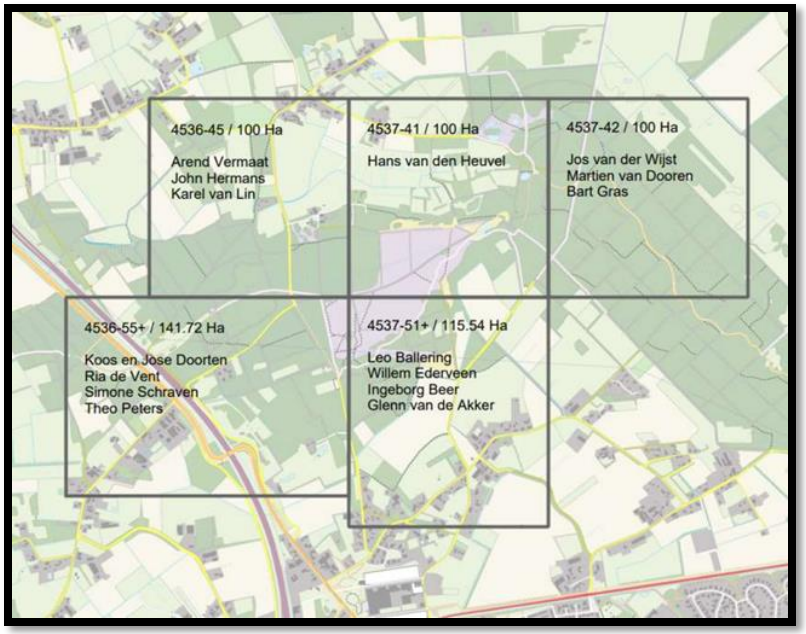


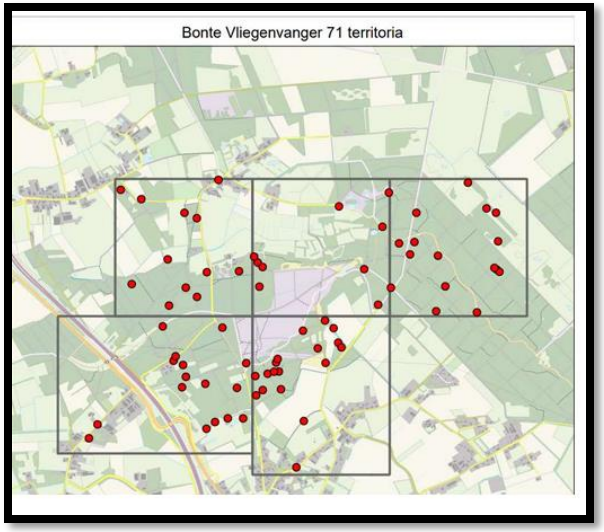




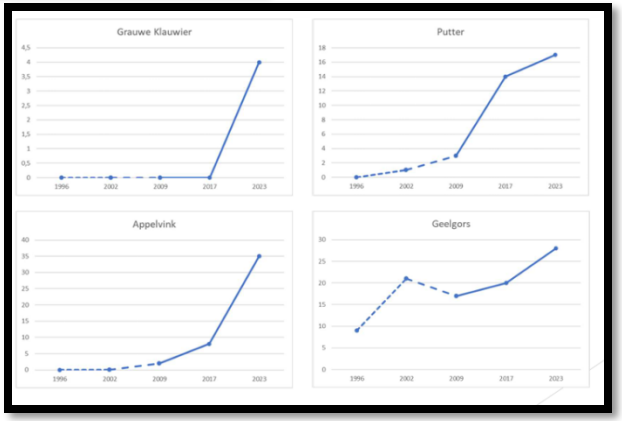


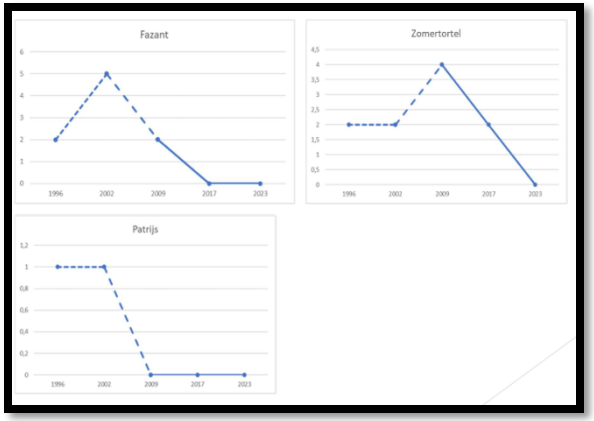
# Organiseren en verwerken

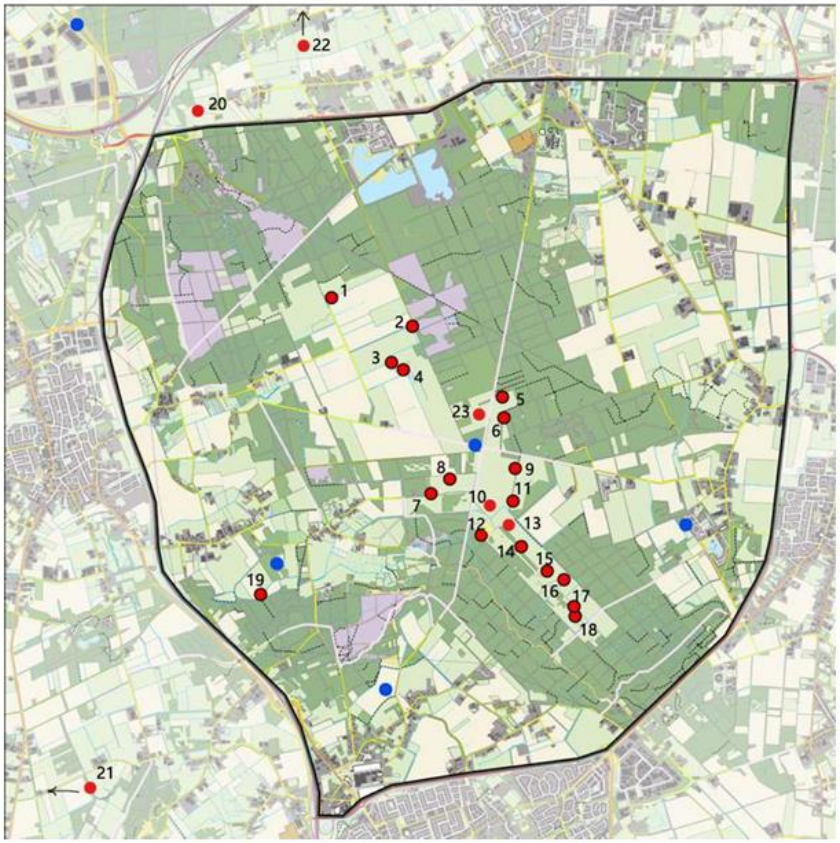







Kaart van de territoria (rode stippen) en locaties (blauwe stippen) van de Grauwe klauwieren in de Maashorst en Herperduin 2025





| Jaar | Aantal broedparen Maashorst | Totaal aantal jongen | Aantal uitgevlogen jongen per broedpaar | Gemiddeld aantal jongen |
|---|---|---|---|---|
| **2018** | 1 | 4 | 4 | 4 |
| **2019** | 2 | 4 | 4, 0 | 2 |
| **2020** | 4 | 15 | 4, 4, 5, 2 | 3,75 |
| **2021** | 7 | 12 | 3, 2, 2, 0, 2, 0, 3 | 1,71 |
| **2022** | 12 | 40 | 4, 3, 4, 2, 2, 2, 4, 4, 4, 2, 5, 4 | 3,33 |
| **2023** | 15 | 35 | 3, 2, 3, 3, 1, 4, 2, 0, 3, 3, 4, 3, 2, 0, 2 | 2,33 |
| **2025** | 20 | 24 | 1, 1, 3, 2, 1, 3, 3, 1, 3, 3, 3 | 1,20 |
| **2025** | 23 | 54 | 4,4,3,3,3,3,3,2,1,1,3,4,3,4,3,2,3,3,2 | 2,84 |
| **Totaal** | 84 | 188 | 71 territoria met juvenielen | 2,65 |

# Rapporteren



# Monitoring anno 2026

- **flora, dagvlinders**
- **Studentenonderzoeken HAS; heidebeheer, verzuring, waterkwaliteit poelen, vitaliteit bomen ea**
- **Broedvogels (BMP)**
- **bijzondere vogelsoorten; Raaf, Nachtzwaluw, Grauwe Klauwier**
- **Vogeltrektellingen**
- **Vleermuizen**
- **Dassen en (kleine) zoogdieren**
- **etc**





Meten is weten!
Hier doen we het voor: kwaliteit en biodiversiteit!



















Dank voor jullie aandacht!

Stichting natuurorganisaties
De Maashorst